

רשמה א.ב.

פרוטוקול מספר 39 ד' / משיבת הוועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ג', כ"ב תמוז תשי"ט - 28.7.59
בשעה 19.00

משתתפים:

- י. ריפתין - יו"ר
- ע. איכילוב
- ע. דגני
- ר. הקטין
- ש. פרלשטיין
- ח. צדוק
- י. שופמן

מוזמנים:

- מר רוטנברג - משרד הפנים
- מר סילברסטון - משרד הפנים
- מר גולדין - משרד הפנים
- מר חניב - משרד הפנים
- מר גוברמן - משרד הפנים
- מר גלס - משרד המשפטים
- מר נגבי - משרד המשפטים

סדר-היום:

1. חוק שירותי הכבאות (סיום);
2. חוק רשות חקלאית פ"ת (המשך);
3. חוק לתיקון פקודת העיריות (תיקון 17);
4. צו בדבר פטור ימאים מאשרת כניסה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ריפתין:

1. חוק שירותי הכבאות

היו"ר י. ריפתין:

לאחר שוועדת המשנה הצליחה להגיע להסכם מלא בסעיף המיסון, אני מציע שנאשר עתה את החוק סופית ונגיש אותו לכנסת לקריאה שניה ושלישית. אני פונה בבקשה לחברים שלא יעמדו על הסתייגויותיהם לחוק זה, כיוון שהללו היו בלאו הכי לא עקרוניות, ונגיש את החוק לכנסת ללא הסתייגויות.

מר גוברמן:

יש רק הענין של שינוי התאריך. כאן יש שני דברים: תאריך תחולת החוק, וסעיף 19 המדבר על תאריך העברת ההתחייבויות של אגודות הכבאים הקיימות.

בן עשירו מספר שינויי סגנון קלים, כגון הגדרת שירות הכבאות, והייתי מציע ליו"ר שידאג את הנוסח הסופי לאחד שיודפס על-ידינו בשנינויים הללו, לפני שהחוק יובא סופית לכנסת.

מר רוטנברג:

לענין תחולת החוק: - חלק מהסעיפים תחולתם תהיה ב-1 באפריל 1960, והם הסעיפים הנאים: 9, 10, 16, 17, 19, 27, 28, 29-32, הסעיפים הקשורים בתקציב. יתר הסעיפים תחולתם תהיה ב-1.10.59.

ע. איכילוב:

הייתי מבקש שתאריך תחולתם של הסעיפים הארגוניים יהיה ה-1 בינואר 1960, במקום 1 באוקטובר 1959. כיוון שהעיריות עסוקות כרגע הן בחגים והן במערכת בחירות, וה-1 באוקטובר איננו תאריך מתאים למעבר זה.

ועדת הפנים - 28.7.59 (ערב)

י. שופמן: אני מציע שלגבי הסעיפים האדגוניים אפשר לקבוע את תחולתם כבר עכשיו, עם כניסת החוק לתקפו. הענין התקציבי, לעומת זאת, יכול להתחיל ב-1.4.60.

מר רוטנברג: הסעיפים שתחולתם תהיה מה-1 באפריל 1960 הם הסעיפים המדברים על תקציב רשות מקומית שהיא רשות כבאות; תקציב רשות כבאות שהיא איגוד ערים; סעיפי המיסון שנתקב לאחרונה בוועדת המשנה; פיצויים מחמת פגיעה לשאינם כבאים; מתן גימלאות לשאינם כבאים; סמכות ביה"ד לביטוח לאומי; ייצוג בפני ביה"ד לביטוח לאומי וכן מניעת גימלאות-כפל.

נוסף לכך יש סעיף 19, שלפי הצעת החוק המקורית תחולתו צריכה היתה להיות ב-1.4.58, הוא התאריך שבו יעבור הדכוש. תאריך זה ישונה עתה ל-1.4.59, בשתי הפעמים בהם הוא מופיע בסעיף זה.

הרחל: 1. לגבי התאריך: הסעיפים התקציביים כפי שפורטו ע"י מר רוטנברג - תחולתם תהיה מה-1.4.60; התאריכים המוזכרים בסעיף 19 ישונו ל-1.4.59; יתר סעיפי החוק תחולתם תהיה עם קבלת החוק.

2. הרחל לאשר סופית את החוק בשלמותו, כפי שנתקבל בוועדה.

3. החברים שיש להם הסתייגויות ויעמדו עליהן, יבישו אותן ליו"ר בימים הקרובים.

ש. פולשטיין: אני שומר לעצמי זכות להכניס את ההסתייגויות שרשמתי לעצמי בעת הדיונים, עד יום ב'.

2. חוק רשות מקלאית פתח-תקווה

היו"ר י. ריפתין: (קורא את הצעת החוק ואתו קצת).

סעיף 1
=====

הרחל: לאשר את הסעיף.

סעיף 2
=====

הרחל: לאשר את הסעיף.

סעיף 3
=====

הרחל: לאשר את הסעיף.

סעיף 4
=====

היו"ר י. ריפתין: בסעיף זה יש שתי גירסאות, בדבר הרכבה של מינהלת הרשות.

י. שופמן: אינני מסכים לאף אחת משתי הגירסאות, והייתי מבקש להוסיף לאחת מהן פסקה, או לייצור גירסה ג', שתאמר כי המינהלה תורכב מבין בעלי המקרקעין, חוברה ומוזיקיהן.

מר נגבי: לפני שנכנסים לויכוח בסעיף זה, הייתי מבקש לתקן שגיאת נוסח. השם המופיע בסעיף איננו "מועצה מקומית לאזור מפעלות-אפק", אלא: "המועצה האזורית מפעלות-אפק".

ועדת הפנים - 28.7.59 (ערב)

היור"י. ריפתין:

אני תומך בדרך-כלל בגירסה ב' המוצעת, אבל כוונתי היתה ששר החקלאות לא יוכל למנות מתוך רשימות מועמדים, אלא שתיקבע מראש פרופורציה מסויימת בין הרשימות הללו. הצעתי היתה שהשר ימנה 9 אנשים כדלקמן: שלושה מועמדים של עיריית פ"ת, שלושה - מהמועצה מפעלות-אפק, ושלושה מבין בעלי הקרקעות.

בשבילי שאלת הרכב ההנהלה קובעת את יחסי לחוק כולו. אם תתקבל אפוא גירסה א' - אצביע נגד החוק כולו.

ע. איכילוב:

אם תתקבל הצעתו של ח"כ שופמן במקום גירסה א' וכנגד הצעתו של ח"כ ריפתין - אתמוך בה. אבל אם יוחלט להביאה כגירסה שלישית - אני מבקש את ח"כ שופמן לוותר עליה ולא להביא שלוש גירסאות לכנסת. אני מציע אפוא שיהיה רק שתי גירסאות: גירסה ב', ואחת משתי הגירסאות, א' או זו שהציע ח"כ שופמן.

י. ישעיהו:

אני בני מוכן לוותר על גירסה א'. גירסה זו אומרת ששר החקלאות ימנה את המינהלה של תשעה. אני סומך על שר החקלאות שיגיע בענין זה להרכב הסוג ביותר, ואל נכבול את ידיו. כל נסיון להכניס פירוט ולהדריך את שר החקלאות, מכבידים אותנו לויכוח שאני חושש שיכבד על הענין כולו. אני מבקש אפוא גם את ח"כ ריפתין וגם את ח"כ שופמן שיסירו את הצעותיהם, ונתרחק מן הפירוט ונקבל את גירסה א' שהיא גירסה סתומה ומניחה חופש פעולה לשר החקלאות.

ד. הקטין:

אין ספק ששר החקלאות יעשה את המכסימום כדי להבטיח שהאדמות ישארו חקלאיות. אבל אפשר להבטיח זאת בדרכים שונות. כשאנו באים אפוא לסכם את החוק - אנו רוצים לעשות זאת לאור הצורך לשמור על האדמות כאדמות חקלאיות. אבל בשאלת השאלה: מיהו הדואג האובייקטיבי והבטוח לענין זה? פה צריכים אפוא להיות מיוצגים לא רק בעלי האדמות, אלא אנשים שלהם נוגע גורל האזור הזה בכלל. עם כל הכבוד לשר החקלאות - כאשר אנו מדברים על הרכב מוסדות בחוקים שלנו, אנו משתדלים גם להבטיח כיצד הם יורכבו. משום כך אני תומכת בגירסה המפרטת לפי הצעת היור"י, את הרכב המועצה.

ע. איכילוב:

אני מבקש להצביע את שלוש ההצעות למנות, וזו שתקבל את מספר הקולות הגדול ביותר - תהיה החלטת הוועדה, ולא להצביע כל הצעה בעד ונגד, כיוון שאינני רוצה להצביע נגד אף אחת מן הגירסאות.

ה צ ב ע ה

- בעד גירסה א' - 4
- בעד גירסה ב' - 2
- בעד גירסה ג' - 2.

החלטת: 1. לקבל את גירסה א' כהחלטת הוועדה.

הסתייגות: היור"י. ריפתין (גירסה ב');
י. שופמן (גירסה ג').

2. לקבל את תיקון הנוסח של מר נגבי: במקום "המועצה המקומית לאזור מפעלות-אפק" לכתוב: "המועצה האזורית מפעלות-אפק".

סעיף 5
=====

החלטת: לקבל את הסעיף.

סעיף 6
=====

החלטת: לאשר את הסעיף.

סעיף 7
=====

מר נגבי: מדוע כתוב פה "הרשם או עוזר הרשם"? בתקנות שלנו אחראי הרשם בלבד, ולא מעניין אותנו אם הוא נזקק לעוזר או לא.

הרחלט: לקבל את סעיף 7 בתכנון. היועצים המשפטיים יבדקו אם דרוש בסעיף "עוזר הרשם".

סעיף 8
=====

י. שופמן: אני סבור ששר החקלאות חייב לקבוע גם באיזור צורה יעבור הרכוש, האקטיבים והפאסיבים של המועצה הכפרית, לידי הרשות החקלאית.

מר נגבי: הרכוש הזה כבר הועבר לפרדס-חנה.

מר רוטנברג: שר הפנים יתקן את הצו שהעביר את כל הרכוש לפרדס-חנה, והרכוש כולו יועבר לרשות החקלאית. בכך יש תשובה לדבריו של ח"כ שופמן.

בסעיף (9) צריך להיות "מסירת הודעות" במקום "מסירת תעודות". את הסעיף (8) אני מציע למחוק, ובמקום "חתימת שבוטלה צריך לכתוב "אופן חתימת מסמכים".

הרחלט: לקבל את סעיף 8 בשני התיקונים שהציע מר רוטנברג: א. בסעיף (9) לכתוב "מסירת הודעות" במקום "תעודות"; ב. למחוק סעיף (8) ובמקומו לכתוב "אופן חתימת מסמכים".

סעיף 9
=====

הרחלט: לקבל את הסעיף.

היו"ר י. דיפתין: אני מבקש מח"כ ישעיהו להביא את ההצעה הזאת למליאת הכנסת לקריאה שניה. כי כפי שאמרתי, אם תידחה הסתייגותי לגבי גירסה ב', אצביע נגד החוק כולו ואז לא יהיה לי נוח להגן עליו במליאה.

מר נגבי: היות והנוסח הזה לא הובא ע"י משרד המשפטים אלא ע"י חברי כנסת - אני מבקש רשות שמשרד המשפטים יסגנון שוב כמה סעיפים הדורשים תיקוני סגנון. זה ייעשה מחר בבוקר.

ע. איכילוב: יש לי בקשה נוספת. אני מבקש לסיים את סעיף 1 במלים "בתחום שיפוטה של הרשות", ולמחוק מהמלים "אולם...". אם יש התנגדות לכך - אסיר את הצעתי.

מר רוטנברג: אנו מתנגדים לכך.

3. חוק לתיקון פקודת העיריות (תיקון 16)

ח. צדוק:

באחת הישיבות הקודמות הוטל על ועדת משנה בהרכב ח"כ הקטין, שופמן ואנוכי, להכין לקריאה שניה הצעת חוק שהיא חלק מהצעת התיקון 17 של פקודת העיריות. אני רוצה להודיע לוועדה שוועדת המשנה סיימה את מלאכתה פה אחד, והנוסח המוסכם מונח עתה על שולחן הוועדה תחת הכותרת "תיקון מס' 16" כיוון שהתיקון 16 המקורי בוטל.

מר רוטנברג:

לפני כל החלטה אחרת, עליכם לקבל החלטה, בהתאם לתקנון, שאתם מקבלים עכשיו רק חלק של התיקון ואתם שומרים לעצמכם זכות להביא את החלק השני אח"כ. כי כאן לא דנו בכלל בחלקים האחרים של החוק, והדבר הוא בהתאם לתקנון. לפי התקנון יכולה ועדה לחלק את החוק לחלקים אחדים, ולהביא לאישור סופי בכל פעם רק חלק של החוק, ולשמור לעצמה זכות לחזור לחלקים האחרים אח"כ, מבלי שהדבר ייראה כאילו דנה בחלקים האחרים והחליטה לדחותם.

הי"ר י. ריפתין:

אינני רוצה להיות הפוסק בעניין זה. כאשר דנו בחוק הרשויות החקלאיות והחלטנו לקבל כחוק-מעבר רק חלק ממנו, החלק הנוצץ לפ"ת, אמרו לנו שעלינו לקבל החלטה מהכנסת.

מר רוטנברג:

חוק הרשויות החקלאיות לא היה דומה. הממשלה לא הציעה חוק רשות חקלאית פ"ת, אלא הוועדה החליטה על כך. כלומר: זהו למעשה חוק אחר. לעומת זה בחוק הזה אין מביאים חוק חדש, אלא מביאים עכשיו רק חלק מהחוק המקורי שהוצע ע"י הממשלה.

י. שופמן:

אם בכנסת הבאה תרצה הממשלה שהחוק יעבור בשלמותו - היא תצטרך להגיש הצעת חוק חדשה לחלוטין, כיוון שאין רציפות בין כנסת לכנסת. אילו ישבה הכנסת השלישית עוד שנה, היה מר רוטנברג צודק. אבל מה שלא צמדיר עכשיו - הלך לאישור מבחינת הכנסת הזאת, ויוצא באילו שפהצעת הממשלה המקורית מחקרו למעשה את כל שאר הסעיפים וקיבלנו רק את החלק הזה.

ח. צדוק:

מבחינה עובדתית אמנם צודק ח"כ שופמן. כי לאחר שהחלק הזה יתקבל - אין עוד סיכוי שהחלק השני יתקבל בכנסת הזאת. בכל זאת לא הייתי מציע ללכת בדרך פרוצידורלית שמשמעותה תהיה באילו דנו בכל שאר הסעיפים ודחינו אותם, ולכן עלינו לציג לפני הכנסת את החוק ולהודיע לה: דנו רק בחלק, והוא החוק שאנו מגישים לקריאה סופית בשלב זה, ואילו היתר נשאר תלוי ועומד. אני חושב שאנו רשאים לעשות זאת, וכבר עשינו זאת לא פעם. המצב שונה בהחלט מזה שהיה בחוק הרשויות החקלאיות.

מ. אונאי:

יש הבדל בין שני החוקים. בכל זאת אינני יודע אם לא צריך להודיע על כך לכנסת גם במקרה זה, עוד לפני שנוביא את החלק הזה לקריאה שניה ושלישית.

י. שופמן:

כבר היה מקרה דומה לגבי חוק הבחירות לרשויות המקומיות שנדון במושב המיוחד של הכנסת בפגרת הפסח. דנו אז רק בחלק אחד, וי"ר ועדת הכנסת הודיע על כך בכנסת.

הי"ר י. ריפתין:

אני מבקש את ח"כ צדוק שיבוא בדברים עם י"ר הכנסת, ונפעל בהתאם להחלטתו. אם הי"ר יחשוב שצריך למסור על כך הודעה מוקדמת - ימסור ח"כ צדוק בכנסת הודעה על כך, כפי שנעשה לגבי חוק רשות חקלאית פ"ת. אם הי"ר יחשוב שעל סמך התקדימים אין צורך בהודעה מוקדמת אלא רק בהודעה על כך בעת הקריאה הסופית - נפעל בהתאם לשיקולו.

החלטת:

לקבל את הצעת הי"ר. ח"כ צדוק יבוא בדברים עם י"ר הכנסת.

4. צו בדבר פטור ימאים מאשרת כניסה

מר סילברסטון:

לפני שעובדים להמשיך הדיון בתיקון 16 לפקודת העיריות, אני מבקש לאשר קודם-כל את ענין הצו בדבר ימאים. זהו צו הקשור בתאריך של הסכם עם צרפת שתקפו למעשה כבר חל.

מר חביב:

זה למעלה משנה שמשרד החוץ מנהל מ"מ עם צרפת כדי שימאים שעובדים בדרכם למולדת יוכלו לעבוד בישראל ובצפת. קיים צו לפיו פטורים ימאים זרים מאשרת כניסה אם הם בדרכם אל ארצותיהם. מטרת ההסכם שנכרת לאחרונה עם צרפת היא להוסיף לאלה גם ימאים הנמצאים בחו"ל והרוצים להגיע למולדתם. למעשה יש כבר אפוא צו הפוטר ימאים מאשרת כניסה אם הם בדרכם אל הארצות, ועתה באים להשלים זאת ע"י צו פטור לימאים הנמצאים בדרכם מן הארצות למולדת. למשל: ימאי ישראלי הנמצא בניו-יורק, ועורך מן הארצות, הארצות מפליגה והוא מקבל צו מן הקונסול הישראלי לחזור לישראל. הוא מועלה על ארצות בדרך לישראל. במקרה זה פוטרים אותו בצרפת מאשרת. או ימאי צרפתי העובר מבנקוק דרך אילת לנמל מרסייל.

י. שופמן:

הצו בנוגע רק לצרפת?

מר חביב:

ההסכם נעשה אך ורק עם צרפת. הצו בנוגע לכל מדינה שאתם יש הסכם כזה.

י. שופמן:

הצו הוא אפוא חוק-מסגרת ביחס להסכמים עם מדינות זרות, ונוגע רק למדינות שעמן נחתם ההסכם?

מר חביב:

נכון.

מר גולדנין:

ההסכם כבר קיים למעשה ונחתם ע"י צירות ישראל בפריז, וממשלת צרפת, ונכנס לתקפו כבר ב-1 ביוני. האמת היא שמשרד החוץ שכח שזהו ענין של שר הפנים שצריך לאשר זאת בהתייעצות עם ועדת הפנים. למעשה פועלים כבר אפוא בהתאם להסכם זה.

י. שופמן:

מתוך הצו הזה אני מבין שפה מדובר על הדדיות עובדתית ולא על הדדיות לפי הסכם.

מר סילברסטון:

אבל אין הדדיות למעשה אלא עפ"י הסכם בלבד.

י. שופמן:

אם יש הסכם - צריך להזכיר זאת בצו: הדדיות שנקבעה עפ"י הסכם. כי פה כתוב רק "זכות גומלין", שיכולה להיות עפ"י עובדה ולא עפ"י הסכם בלבד.

מר גלס:

אם מדובר ביחסי גומלין - אלה כוללים גם יחסים שנקבעו בהסכם וגם יחסים זה-פקטו. ע"כ שבחקיקה הפנימית של המדינה האחרת העניקו למעשה לאזרחים שלנו אותה הזכות שאנו רוצים כעת להעניק להם, ואין צורך לומר זאת שוב במפורש בהסכם.

הנחלט: לאשר את הצו כמוצע.

היו"ר י. ריפתין:

הישיבה הנאה של הוועדה תתקיים ביום ה', בשעה 11.00 בחיפה, בבנין העירייה. ישתתף בה גם השופט עציוני. ביום א' בשעה 10.30 תתקיים בת"א ישיבה נוספת של הוועדה. על סדר-היום: חוק הגימלאות לראשי עיריות; תיקון 17 לפקודת העיריות חוק היטלי סעד ונופש. ביום ב' תתקיים בירושלים ישיבה בשעה 14.00. סה"י: חוק היטלי סעד ונופש (סיום), ודיון פרוצידורלי. ישיבת יום ג' תוקדש - אני מקווה - לתחילת הדיון על חוק בחירת ראשי העיריות.

(הישיבה נבעלה ב-20.15)